

Ferskvand fosser ud fra Østgrønland

Der strømmer langt mere ferskvand ud i havet fra Grønlands kyster end hidtil antaget. Det kan påvirke Golfstrømmen, der bringer varme til Nordeuropa fra varmere himmelstrøg.

Siden 1999 er der hvert år løbet omkring 440 kubikkilometer ferskvand fra Østgrønland ud i Atlanterhavet, viser ny forskning. Heraf stammer 60 procent fra selve indlandsisen, mens de 40 procent hidrører fra smeltede gletsjere uden forbindelse til indlandsisen og fra nedbør.

Dette bidrag på 40 procent, som fylder omkring 180 kubikkilometer hvert år, er langt større end forventet, og det indgår ikke i de regnemodeller, som FN's Klimapanel benytter.

- Disse undersøgelser er ikke lavet tidligere. I landområdet mellem indlandsisens rand og selve oceanet ligger både små og store gletsjere, der kaster en masse vand af sig, siger ph.d. Sebastian Bernild, leder af det dansk-amerikanske forskerhold, som står bag de nye resultater.

Han arbejder på det arktiske forskningscenter ved University of Alaska Fairbanks og har sammen med kolleger fra to universiteter i den amerikanske stat Colorado undersøgt afstrømningen fra det sydøstlige Grønland i perioden 1999-2004.

Svækker Golfstrømmen

Scenarierne fra FN's Klimapanel siger, at lufttemperaturen for Grønland vil stige i gennemsnit 2,7 grader ved udgangen af dette århundrede - mest i Nordgrønland og mindst i den sydøstlige del.

- Det betyder, at afstrømningen af ferskvand fra Østgrønland i perioden 2070-2100 vil være omkring 50 procent større end i dag. Den samlede mængde ferskvand til oceanet vil være cirka 650 kubikkilometer om året. Stigningen kommer primært fra voksende afsmeltning af indlandsisen og fra gletsjere uden tilknytning til den, siger Sebastian Bernild.

Ferskvandsbidraget fra Østgrønland er betydningsfuldt, fordi det kan forskubbe balancen i den atlantiske "varmepumpe", der fører varmt overfladevand fra tropene til Skandinavien og koldt bundvand retur, så det kan blive opvarmet igen. Denne såkaldte termohaline cirkulation er afhængig af en vis saltholdighed i havvandet, og den skrøbelige saltbalance kan blive ødelagt, hvis der strømmer for meget ferskvand ud i havet.

- Jo mere vand, der kommer ud fra Grønland, jo mere svækket bliver Golfstrømmen. Hvis Golfstrømmen afbøjer længere sydpå, får vi et regionalt kuldeområde i Nordeuropa, der kan medføre et temperaturfald, siger Sebastian Mernild.

Seks grader koldere

Uden den importerede varme fra Golfstrømmen ville vort klima i Norden være mindst seks grader koldere end i dag.

Samtidig kan den øgede grønlandske afstrømning betyde, at vandstanden i verdenshavene vil stige mere, end FN's Klimapanel forventer.

Dermed bliver det atter sandsynliggjort, at udviklingen vil forløbe hurtigere og mere voldsomt, end fremskrivningerne fra FN's Klimapanel siger. Adskillige forskere har allerede kritiseret vurderingerne i IPCC's seneste statusrapport fra november 2007 for at være alt for konservative, heriblandt NASAs førende klimaforsker, James Hansen, som leder Goddard Institute for Space Studies i New York. Han peger på, at den nye IPCC-rapport ikke medtager de nyeste oplysninger om den hastigt smeltende havis i polarområderne.

Ritzau